

Паниум — Рақами чорум

Паймон

Jeff Pippenger

2025-03-04

Дар таърихи Паниум миёни Антиохуси Магнус ва Филиппи Македония иттиҳоде ба вучуд омад. Чангро бевосита Антиохус бар зидди кӯдак — Птолемейи V — анҷом дод, ва Филипп аз он ҷиҳат саҳм гузошт, ки чангҳои ӯ дар дигар қисматҳои қаламрав монев шуданд, ки лашкарҳои дигар ба кӯмаки подшоҳи кӯдаки Миср бирасанд. Ин маънои онро дорад, ки Путин, подшоҳи ниҳии чануб — ки ба воситаи подшоҳи кӯдаки Миср намунавӣ шудааст (кӯдак ба маънои охири насл аз нигоҳи нубувватӣ) — аз ҷониби Трамп, ки бо Антиохуси Магнус, ки Птолемейи V-ро дар Паниум мағлуб кард, ва ҳамчунин бо Рейган, ки соли 1989 ИҶШС-ро мағлуб намуд, намоёндагӣ мешавад, шикаст меҳӯрад.

Филипп маънояш «дӯстдори аспон» аст, ва «аспон» ҳам қудрати ҳарбӣ ва ҳам қудрати иқтисодиро рамзгӯзорӣ мекунад. Аспон аробаҳои чангиро мекашанд ва сарбозон бар онҳо савор мешаванд, ҳамчунин аспон молҳоро ба бозор мебаранд. «Аспон» рамзи «аробаҳо, киштиҳо ва саворагон» мебошанд, ки ин рамзи асосии Иёлоти Муттаҳида дар муносибати ваколатии он бо подшоҳи шимол аст, чунон ки дар ояти ҷиҳилум баён шудааст.

Ҳампаймони Трамп дорои ду намунаи тимсолӣ дар Филиппи Макдунӣ ва Ҳиродус Филиппи Тетрарх мебошад. Хоҳ он Ҳиродус Филипп бошад, хоҳ Филиппи Макдунӣ, рамз шахсеро муайян мекунад, ки қудратеро, ки мутаносибан аз ҷониби қайсар ё Антиохус ба ӯ дода мешавад, дӯст медорад. Филипп аспҳоро дӯст медорад, ва яке аз Филиппҳо аз Макдун буд, ки дар салтанати Искандари Макдунӣ нақши марказӣ ва бунёдӣ дошт.

Ин ватани ӯ, салтанате буд, ки онро аз падараш, Филиппи II, ба мерос гирифта буд, ва такагоҳи ибтидоии империяи азими ӯ махсуб меёфт. Македония, ки дар қисми шимолии Юнон ҷойгир буд, ҳамчун маркази сиёсӣ ва низомӣ фарқ мекард; он ҷо Александр таваллуд ёфт (дар Пелла, соли 356 то милод) ва ба воя расид, ва ҳамон сарзамин захираҳои аввалия, қувваи инсонӣ ва сохтори ташкилии ибтидоиро фароҳам овард, ки фатҳҳои ӯро неру мебахшиданд. Ба маънои аслӣ, Македония ҳастаии салтанати Александр буд — нуқтаи оғози он, муҳаррики низомии он ва минтақае, ки ҳувияти ӯро ҳамчун подшоҳи макдунӣ устувор нигоҳ медошт, ҳатто ҳангоме ки империяи ӯ хеле фаротар аз марзҳои он густариш меёфт.

Македон минтақаву ноҳияи шимолии салтанати ҷаҳорқисмаи Искандарро ифода мекунад. Аз ин рӯ, яке Филипп тетрарх аст, яъне «қисми ҷаҳорум», ва Филиппи дигар «як-чорум» аз чор боди империяи собиқи Искандар мебошад.

Ҳирод рамзи касест, ки аҳдро рад мекунад. Эсов, насабе ки ба Ҳирод мерасад, ҳаққи нахустзодаи худро рад кард. Ҳанӯз дар ибтидои таърихи қавме, ки барои аҳд баргузида шуда буд, Эсов ба рамзи онҳое табдил меёбад, ки аҳддеро рад мекунанд, ки Масеҳ барои

тасдиқи он мурд. Маҳз дар он лаҳзае ки Худо меҳост қавми баргузидаи аҳдии Худро ба дувоздаҳ сибт густариш диҳад, Эсов исён кард. Дар поёни Исроили қадим, ҳангоме ки назди салиб яҳудиён иддао карданд, ки «чуз Қайсар подшоҳи дигаре надорем», миллати яҳуд дар анҷом ба ҳамон рамзе табдил ёфт, ки дар оғоз Эсов намунаи он гардида буд. Шаҷараи хонаводагии Ҳирод аз насаби Эсов ва яҳудиён таркиб ёфтааст, насабе ки дар оғоз бо як аҳдшикани исёнгар ва дар анҷом бо як қавми аҳдшикани исёнгар рамзгузорӣ шудааст.

Ҳиродуси Бузург он андозхоро ҷорӣ кард, ки Юсуф ва Марямро ба Байт-Лаҳм оварданд, ва яке аз се писари ӯ — Ҳиродус Антипас, писари Ҳиродуси Бузург — дар айёми салиб ҳукмронӣ мекард. Давраи ҳаёти Масеҳ аз таваллуди Ӯ то марги Ӯ ба таври рамзӣ аз ҷониби хонадони Ҳиродус муаррифӣ мешавад; ба ин васила таърих ҳамчун замони ташрифи мардуми баргузида муайян мегардад, ташрифе ки яҳудиён, умуман, ҳаргиз онро надиданд.

Ҳиродуси Бузург дар воқуниш ба таваллуди Исо кӯдаконро кушт, ва ба ин васила таърихи таваллуди Мӯсоро такрор кард, ҳангоме ки Миср кӯдаконро мекушт. Қатли аввалини кӯдакон кӯшише буд барои куштани баргузидаи интизоршуда, ва қатли охирини кӯдакон боз ҳам кӯшише буд барои куштани баргузидаи интизоршуда. Он яксаду чихилу чаҳор ҳазор суруди Мӯсо ва Барраро месароянд, ва ба таври нубувватӣ «суруд» таҷрибаро ифода мекунад. Он яксаду чихилу чаҳор ҳазор дар даврае зиндагӣ мекунанд, ки таҷрибаҳои мувозӣ дорад. Яке аз он мувозиёт 22 январи соли 1973, бо ҳукми Суди Олӣ, ки исқоти ҳамро дар ИМА иҷозат дод, фаро расид. Дар чихилу нӯҳ соли баъдӣ, тахминан 66 миллион номзади эҳтимолӣ барои он ки дар шумори он яксаду чихилу чаҳор ҳазор бошанд, тавассути исқоти ҳамле, ки аз ҷониби ҳукумати федералӣ иҷозат дода шуда буд, кушта шуданд.

Қувват қудрати ҳарбиро рамз мекунад:

Ва ҳайвоне ки ман дидам, монанди паланг буд, ва пойҳояш мисли пойҳои хирс, ва даҳонаш мисли даҳони шер; ва аждаҳо қудрати худ, ва тахти худ, ва ихтиёри бузургро ба вай дод. Ваҳй 13:2.

Аждаҳо, ки Руми бутпараст буд, ба папагӣ се чиз дод, яъне «қуввати худро, ва тахти худро, ва ихтиёри бузургро». Дар ояти дувоздахум Иёлотӣ Муттаҳидаи Амрико, ҳайвони заминӣ, ҳамчун он нишон дода мешавад, ки тамоми «қувват»-и ҳайвонеро, ки пеш аз вай аст, ба қор мебарад. Аммо калимаи «қувват» дар ояти дуюм аз ҷиҳати юнонӣ бо калимае, ки дар ояти дувоздахум «қувват» тарҷума шудааст, дигар аст. Дар ояти дуюм «қувват» G1722 аст: маънояш дар рӯ ба рӯи (ба маънои ҳақиқӣ ё маҷозӣ): дар ҳузури (дар пеши назари) мебошад.

Калимаи «қудрат» дар ояти дувоздахум як калимаи дигари юнонӣ аст.

Ва ӯ тамоми қудрати ҳайвони аввалро дар ҳузури вай ба амал меоварад, ва аҳли замин ва сокинони онро водор месозад, ки ба ҳайвони аввал сачда кунанд, ки захми марговараш шифо ёфта буд. Ваҳй 13:12.

Калимаи «қудрат» G1832 дар ин ҷо чунин маъно дорад: (ба маънои қобилият); имтиёз, яъне нуфузи вогузоршуда: ҳокимият, салоҳияти қазой, озодӣ, қудрат, ҳақ, нерӯ. Калимаи «қудрат» дар ояти дувоздахум муайян мекунад, ки ҳайвони заминӣ ҳамон ҳокимияти

вогузоршудаи ҳайвони баҳрӣ мебошад — ИМА намояндаи ваколатдори ҳайвони баҳрӣ аст. ИМА тамоми ҳокимияти вогузоршудаи ҳайвони аввалро ба амал мебарорад. Дар ояти дуҷум Руми бутпараст се чизро ба папагӣ дод. Кловис қудрати ҳарбӣ ва иқтисодии худро дар соли 496 дар Ҷанги Толбиак ба папагӣ дод. Константин «тахт»-и империяро дар соли 330 вогузошт, ва Юстиниан дар соли 533 бо фармоне папиро ҳамчун ислоҳкунандаи бидъаткорон ва сари калисоҳо муайян кард. Кловис дар соли 496 намунаи пешгӯёнаи Рейган дар соли 1989 мебошад. Рейган намунаи Трамп мебошад.

Мувофиқи гуфтаи Григорийи Турӣ (ки тақрибан як аср баъд менавишт), Кловис ҷангро мебохт ва дар ноумедӣ барои мадад ба Худои католикӣ муроҷиат кард. Ҷамсараш Клотилда маликадӯхтари бургундии католикӣ буд, ки ӯро пайваста ба тарки бутпарастӣ ва пазируфтани имони католикӣ ташвиқ мекард. Кловис назр кард, ки агар пирӯз шавад, католикиятро хоҳад пазируфт. Ҷараёни ҷанг — хоҳ бо мудохилаи илоҳӣ ва хоҳ бо тадбири низомӣ — дигар шуд, ва Кловис аламанниёнро шикаст дода, подшоҳи онҳоро қушт ва нерӯҳои онҳоро пароканда сохт. Содик ба назри худ, ӯ ба католикият гаравид ва таъмид гирифт; ба таври суннатӣ ин рӯйдод ба Рӯзи Мавлуди соли 496 дар Реймс аз ҷониби ускуф Ремигий (St. Remi) нисбат дода мешавад.

Дин қабул кардани ӯ нуктаи гардише гардид ва Кловисро дар миёни ҳокимони германӣ аввалин подшоҳи католикӣ сохт (бар хилофи вестготҳо ё остготҳои масеҳии арианӣ). Ин франкҳо бо Калисои Рум ҳамроҳанг сохт ва барои ӯ дастгирии аҳолии галло-румӣ ва папагиро ба даст овард. Таъмиди Кловис аксар вақт ҳамчун «таваллуди Фаронса» ба ҳайси як миллати католикӣ ба таври рамзӣ арзёбӣ мешавад, ки онро аз дигар подшоҳигарӣҳои барбарӣ, ки ба арианизм ё бутпарастӣ пойбанд буданд, фарқ менамуд. Аз ҳамин сабаб, католикӣ Фаронсаро «нахустзодаи Калисои католикӣ» ва инчунин «духтари бузургтарини Калисои католикӣ» меномад.

Ҷангоме ки Кловис дар соли 496 нахустин қудрати вакилии папагӣ гардид, ӯ намунаи пешакии Рейган буд, ки дар соли 1989 қудрати вакилӣ гардид. Дар таърихи Рейган ва поп Жан Поли II барои мақсади сарнагун сохтани подшоҳи ҷануб иттиҳоди махфӣе ташкил шуд. Аз соли 1798 то қонуни якҷанбае ғоҳишаи Тир пинҳон аст, ва ӯ ҳамон ғоҳишаи айнан якест, ки решаҳои худро то ба Мақдун, салтанати шимолитарин, мерасонад. Ӯ подшоҳи шимол аст, ба таври нубувватӣ пинҳон, вале ҳамоно даъвои маъсумиятнопазирӣ дорад.

Поп инчунин «онҳоро, ки аҳдро тарк мекунанд», ифода менамояд, ки ҳарчанд дар тӯли се ҷанги намояндагӣ ба таври нубувватӣ пинҳон буданд, дар ниҳоят дар таърихи Ҷанги Паниум ба назар хоҳанд омад. Дар гузариш аз Руми Императорӣ ба Руми папавӣ, Дониёл нишон медиҳад, ки қай Руми бутпараст ба поёни замони худ ҳамчун салтанати ҷоруми нубуввати Китоби Муқаддас наздик мешуд.

Зеро киштиҳои Киттим бар зидди ӯ хоҳанд омад; бинобар ин ӯ маҳзун хоҳад шуд, ва баргашта, бар зидди аҳди муқаддас ҳашм хоҳад гирифт; ҳамчунин амал хоҳад кард; ӯ ҳатто боз баргашта, бо онҳое ки аҳди муқаддасро тарк мекунанд, ҳамфикр хоҳад шуд. Дониёл 11:30.

Дар ояти «онҳое ки аҳди муқаддасро тарк мекунанд» калисои католикӣ дар назар аст. Онҳое ки аҳди муқаддасро тарк мекунанд, ҳамон калисои созишкори Перғомоси Юҳаннон Ваҳйнавис мебошанд, ки мувофиқи гуфтаи Павлус пеш аз он ки марди гуноҳ ошкор гардад, аз имон рӯй мегардонданд. Католисизм онҳоест, ки аҳдро тарк кардаанд, чунон ки инро ҳамлае, ки бар зидди Каломи Худо оварда шуд, нишон медиҳад, ва инчунин шанбеи рӯзи ҳафтумро, ки ҳар дуи онҳо аз замони Константин ба ин сӯ зери ҳамлаҳои пайдарпай қарор гирифтанд. Дар ибтидои боби ёздаҳум низ ба «аҳд» ишора шудааст.

Ва дили ҳар дуи ин подшоҳон бар бадӣ хоҳад буд, ва бар як дастархон дурӯғ хоҳанд гуфт; аммо он комёб нахоҳад шуд, зеро ки анҷом ҳанӯз барои вақти муқарраршуда аст. Сипас ӯ бо сарвати бисёр ба замини худ боз хоҳад гашт; ва дилаш бар зидди аҳди муқаддас хоҳад буд; ва амалҳо хоҳад кард, ва ба замини худ боз хоҳад гашт. Дар вақти муқарраршуда ӯ боз хоҳад гашт ва сӯи ҷануб хоҳад омад; аммо он мисли пешина ё мисли баъдина нахоҳад буд. Дониёл 11:27–29.

Дар ин оятҳо «ӯ» ба замини худ бармегардад, ва сипас баъдтар боз ба замини худ бармегардад. Ин ду бозгашт ду ғалабаро ифода мекунанд, ки баъдан бо як «бозгашти» зафармандона ба шаҳри Рум пайравӣ шуданд. Аввалин ғалаба Ҷанги Актиум дар соли 31 то милод бар зидди Антоний ва Клеопатра буд, ва дуюмин пас аз харобии Ерусалим дар соли 70 мелодӣ буд. «Вақти муқарраршуда» дар ин оятҳо соли 330 аст, ки анҷоми «вақт»-и нубувватии ояти бисту чорро муайян мекунад, ки ба сесаду шаст сол баробар аст.

Он ду подшоҳе, ки бар сари як суфра дурӯғ мегӯянд, ин корро пеш аз «вақти муқарраршуда» мекунанд, «зеро ки анҷом ҳанӯз дар вақти муқарраршуда хоҳад буд». Саволе, ки бояд баррасӣ шавад, ин аст: оят чӣ маъно дорад, вақте мегӯяд: «Пас ӯ бо дороии бузург ба замини худ хоҳад баргашт?» Оё маънои он ин аст, ки дар вақти муқарраршуда, пас ӯ хоҳад баргашт; ё маънои он ин аст, ки ҳамин ки он ду нафар бар сари суфра дурӯғ мегӯянд, пас ӯ хоҳад баргашт, ва бинобар ин, бозгашт пеш аз вақти муқарраршуда аст.

Уриёҳ Смит ин ду бозгаштро солҳои 31 то милод ва 70 пас аз милод муайян мекунад, ки ин таърихи пеш аз соли 330-ро ифода менамояд, ки он вақти муқарраршуда аст. Смит ҳамчунин қайд мекунад, ки «бозгашт»-и ояти бисту нӯҳум баъд аз соли 330 мебошад ва он муваффақ нест, чунон ки бозгаштҳои пас аз ҷангҳои Аксиум ва Ерусалим муваффақ буданд. Маънои ин он аст, ки пеш аз вақти муқарраршуда маҷлисе ҳаст, ки дар он дурӯғ гуфта мешавад, ва пас аз он яке аз он ду подшоҳе, ки дурӯғ мегуфтанд, бо сарватҳои бузург бозмегардад, сипас бар аҳди муқаддас муқовимат мекунад, корҳои бузург анҷом медиҳад ва дар соли 330, ки вақти муқарраршуда аст, бозмегардад.

Пас ӯ ба ҷануб ҳамла мекунад, аммо ин ба Ҷанги Аксиум ё ба вайроншавии Ерусалим монанд нахоҳад буд. Таърихи соли 70 мелодӣ дар ин оятҳо анҷоми ҳалқи баргузидаи аҳдии Худоро тасвир мекунад, ки дар ин порча бо ибораи «аҳди муқаддас» намояндагӣ шудааст. Дар ояти сиюм Руми бутпараст бо онҳое иртибот дорад, ки аҳди муқаддасро тарк мекунанд. Соли 70 мелодӣ анҷоми комили Исроили қадимаи айнӣ ҳамчун ҳалқи аҳдии Худо буд, ва ояти сиюм таърихеро муайян мекунад, ки чор садсола пас аз соли 70 мелодӣ воқеъ

мегардад. Онҳое ки дар таърихи дар ояти сиюм намояндагишуда аҳдро тарк мекунанд, ҳамонҳоянд, ки аҳдери, ки миёни Худо ва халқи масеҳии Ё баста шудааст, тарк кардаанд. Руми папавӣ ҳамон калисоест, ки дар ояти сиюм ҳамчун онҳое намояндагӣ шудааст, ки аҳди муқаддасро тарк мекунанд.

Зеро киштиҳои Киттим бар зидди ӯ хоҳанд омад; бинобар ин ӯ ғамгин хоҳад шуд, ва бозгашта, бар аҳди муқаддас ҳашм хоҳад гирифт; ва чунин хоҳад кард: ӯ ҳатто боз хоҳад гашт, ва бо онҳое ки аҳди муқаддасро тарк мекунанд, ҳамфикр хоҳад шуд. Дониёл 11:30.

Ояти бисту нӯҳум моро ба соли 330 меорад, ки он замони муқарраршуда буд, ки бо кӯчонидани шаҳри пойтахт аз ҷониби Константин ба Константинопол ба иҷро расид. Дар он аломати роҳ, Рими бутпараст ба ҷанги ҷанубӣ кашида мешуд, ки, чунон ки дар Ақтий ва Ерусалим шуда буд, муваффақ намегардид. Сипас, дар ояти сиюм, Рими бутпараст аз ҷониби Генсерик ҳамла мебинад, ки ҷанги баҳрии худро аз Киттим оғоз кард, ки имрӯз ҳамчун Карфаген шинохта мешавад. Ин ҷанг алайҳи Рими бутпараст ҳамчунин ҳамчун карнаи дуум аз ҳафт карна дар китоби Ваҳй тасвир шудааст. Чаҳор карнаи аввали он қудратҳои карна Рими Ғарбиро то соли 476 ба анҷом расониданд. Аз миёни он чаҳор карнаи аввал, карнаи дуум, ки ҳамон киштиҳои Киттим аст, аз ҳама шадидтар буд, зеро Генсерик назорати баҳрҳоро ба даст гирифт ва сарвати Империя хушк шуд.

Ҳангоми бо киштиҳои Киттим рӯ ба рӯ шудан ва андӯхгин гардидан, ӯ бар зидди аҳди муқаддас ҳашм мегирад. Ин дар таърихе, ки ба сӯи қудратёбии папавӣ дар соли 538 мебард, ба воситаи ҷанг алайҳи Каломи Худо ба иҷро расид. Пас аз он ӯ бозмегардад ва бо «онҳое ки аҳди муқаддасро тарк мекунанд» ҳамфикрӣ мекунад. Ин ҳамкории миёни Руми бутпараст ва Руми папавӣ дар соли 533 бо фармони Юстиниён ба иҷро расид. Ояти баъдӣ, яъне ояти сию як, сипас идома медиҳад, ки чӣ гуна Руми бутпараст «андӯхгин» шуд. Дар 2 Таслӯникиён, Павлус таълим медиҳад, ки Руми бутпараст папагиро аз ба даст гирифтани ҳокимият дар соли 538 «бозмедошт». Баъд аз он ки ӯ аз ҳамлае аз баҳрҳо, ки иқтисодиёти подшоҳиро вайрон мекунад, андӯхгин мегардад, бар зидди аҳди муқаддас ҳашм мегирад, сипас бо онҳое ки аҳдро тарк мекунанд, ҳамфикрӣ мекунад. Дар оятҳои баъдӣ, «қувваҳо», ки рамзи қудрате мебошанд, ки дар соли 496 аз ҷониби Кловис ба папавӣ дода шуд, бармехезанд ва онҳо муқаддасгоҳи қудратро нопок месозанд, ки дар таърих шаҳри Румро ифода мекард; ва он гоҳ Руми бутпараст дини бутпарастиро (ҳамешагӣ)-ро аз қаламрав бартараф мекунад ва онро бо католикизм иваз менамояд, ва сипас онҳо дар соли 538 папагиро бар тахт менишонанд.

Вақте ки папавӣ дар соли 538 қудратманд гардонида шуд, он ҳам шоҳиди нубувватӣ ва ҳам шоҳиди таърихи фароҳам овард, ки дар оятҳои, ки мо баррасӣ мекунем, тасвир ёфтаанд. Соли 538 ба воситаи соли 31 то м. ва Ҷанги Аксиум пешнамун аст. Дар боби ҳаштуми Дониёл, ояти нӯҳум, Руми бутпараст барои ба даст гирифтани тахти замин се монеаи ҷуғрофиро мағлуб мекард. Аввал Сурия дар шарқ буд, сипас Яҳудо ва Уршалим, ва баъд Миср дар Ҷанги Аксиум. Руми папавӣ низ мебоист се шоҳро бардошта дур кунад, ки саввуми онҳо готҳо буданд, ки дар соли 538 аз шаҳри Рум ронда шуданд. Руми бутпараст ва Руми папавӣ ду шоҳид фароҳам меоранд, ки муайян месозанд, ки Ҷанги Аксиум бо соли 538

мутобиқат дорад, ва соли 538 қонуни якшанbero дар Иёлотии Муттаҳида тасвир мекунад, вақте ки Руми муосир бо ҳокимияти комил то баста шудани давраи имтиёз ҳукмронӣ мекунад.

Мо баррасии умумии оятҳои бисту ҳафт то сию якро ба анҷом расондем.

Дар мақолаи оянда мо диққати худро ба ин оятҳо рағона хоҳем кард ва кори мутобиқ сохтани ин порчаро бо таърихи оятҳои ёздаҳ то понздаҳ оғоз хоҳем намуд.